

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de hotărâre a Guvernului cu privire la reglementarea cadrului internațional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate RM de organizațiile internaționale și țările donatoare

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Cancelaria de Stat.

b. Categoria actului normativ propus este hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Prin proiect se propune un nou Regulament cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare, precum și Regulamentul cu privire la Modulul Platformei pentru gestionarea asistenței externe, întrucât au un obiect de reglementare, și anume asistența financiară externă.

Scopul proiectului constă în creșterea eficienței, eficacității și durabilității asistenței externe acordate RM de organizațiile internaționale.

d. Suficiența argumentării. Proiectul este unul justificat atât din punct de vedere al scopului propus, cât și din punct de vedere procedural, însă, în proiect au fost identificate unele deficiențe/riscuri, la care ne vom referi în capitolul II al raportului de expertiză anticorupție.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare și sunt identificate sursele de acoperire a acestora. Astfel, potrivit pct.3 din proiect, Cancelaria de Stat va asigura finanțarea acțiunilor necesare elaborării și gestiunii Modulului Platformei pentru gestionarea asistenței externe din contul fondurilor alocate pentru secretariatul Consiliului Economic al Prim-ministrului.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale. Acesta promovează interesele autorităților publice centrale beneficiare de asistență externă și a donatorilor care finanțează implementarea proiectelor.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct.19 din proiect „Autoritatea națională de coordonare este responsabilă de programarea, monitorizarea și evaluarea operațională și metodologică ...”

Din analiza normei date constatăm că Autoritatea națională de coordonare va fi responsabilă de monitorizarea și evaluarea operațională și metodologică. Procesul de monitorizare

presupune un sistem de colectare a informației, în scopul analizei relevanței, eficienței și durabilității proiectului, pe când procesul de evaluare operațională și metodologică nu este definit și reglementat în cuprinsul proiectului.

Lipsa clară a proceselor ce se includ în evaluarea operațională și metodologică va lăsa la discreția responsabililor (Autoritatea națională de coordonare) de implementare a prevederilor, aplicarea prevederilor după interes sau scop.

Recomandarea: Pentru a nu admite discreții excesive în procesul de implementare a prevederilor, propunem de completat pct.5 din proiect cu noțiunea de „evaluare operațională” și „evaluare metodologică”.

La pct.57 din proiect „În caz de necesitate, Unitatea națională de coordonare participă, în numele Guvernului...”

Norma este una discreționară, deoarece nu sunt prevăzute „cazurile de necesitate” când Unitatea națională de coordonare va participa la acțiunile de evaluare a proiectelor și programelor de asistență externă implementate în Republica Moldova. În cazul dat, riscăm ca autoritatea la propria latitudine/discreție, în dependență de interes sau scop, să decidă „cazul de necesitate”.

Ținând cont că autoritatea dată are funcția de a asigura coordonarea și buna funcționare a sistemului național de monitorizare și evaluare a asistenței externe, prin întocmirea raportului anual consolidat privind implementarea proiectelor, aceasta trebuie să participe la toate acțiunile de evaluare a programelor de asistență externă.

Recomandarea: Pentru a nu admite discreții nejustificate din partea responsabililor, propunem de exclus sintagma „În caz de necesitate”.

La Anexa nr.2 pct.8 lit.f) din proiect „informarea, după caz, a solicitanților privind oportunitățile de obținere a asistenței externe”.

Se prevede că Cancelaria de Stat este obligată să informeze, după caz, solicitanții privind oportunitățile de obținere a asistenței externe.

Considerăm că sintagma „după caz” comportă un caracter discreționar, nefiind în măsură de determine propriu zis cazurile când Cancelaria de Stat va informa solicitanții despre oportunitățile de obținere a asistenței externe. Utilizarea sintagmei date va acorda posibilitatea Cancelariei de Stat de a stabili la propria discreție cazurile de informare a solicitanților, pe criterii de interes individual sau de grup (avantaje, beneficii, protecționism).

Recomandarea: În vederea asigurării transparenței și îndeplinirii cerințelor cu privire la informarea și publicitatea asistenței externe acordate Republicii Moldova, propunem de exclus sintagma „după caz”. Această obiecție este valabilă și pentru pct.9 lit.d) din Anexa nr.2.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

La pct.23 lit.i), h), j) din proiect „elaborării raportului anual privind progresele în implementarea proiectului și programelor...”

Se prevede că coordonatorul sectorial al asistenței externe (conducătorul sau adjunctul autorității publice centrale) are atribuția de a elabora raportul anual privind progresele în implementarea proiectelor, a rapoartelor de evaluare a proiectelor și a rezultatelor obținute în urma implementării proiectelor. Acestea sunt niște documente care atestă nivelul de realizare și implementare a proiectelor/programelor naționale, ceea ce denotă că sunt de interes general și urmează a fi aduse la cunoștința persoanelor interesate.

Recomandarea: Astfel, în vederea respectării și asigurării principiului transparenței în coordonarea asistenței externe (prevăzut la pct.11, din proiect), propunem de completat pct.23 cu prevederi privind obligativitatea plasării informațiilor de interes public (rapoarte, note informative etc.) pe pagina oficială a coordonatorului sectorial al asistenței externe.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Ca obiecție de ordin general reținem că,

Deși proiectul prevede procedura de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare, acesta este lipsit de norme privind mecanismele de control din partea statului în ceea ce privește fraudarea sau delapidarea fondurilor externe. Considerăm că nu este suficient doar monitorizarea și supravegherea implementării proiectelor/programelor de către Cancelaria de Stat prin prezentarea din partea beneficiarilor a unor rapoarte, este necesar și de un control riguros din partea statului în ceea ce privește fraudarea fondurilor externe.

Reieșind din impactul major al relației date, și anume protejarea intereselor financiare în vederea gestionării corecte și conforme a destinației fondurilor externe, sunt necesare măsuri de control în scopul prevenirii și combaterii fraudei și a oricăror alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale instituțiilor europene.

Recomandarea: Ținând cont de importanța și contribuția fondurile externe în dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova, considerăm oportun de a institui reglementări privind sesizarea de către organul responsabil de coordonarea asistenței externe, a organelor de resort privind neregulile apărute în obținerea și utilizarea fondurilor externe.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a

expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
16 Martie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*